

Mateřská škola Mozaika Hodonín, Sídlištní 3993/4, příspěvková organizace

MOZAIKA

Školní kurikulum podpory zdraví Mateřské školy Mozaika Hodonín

NAŠE MOZAIKA

č.j. MŠ- Síd14/190/2015

Projednáno na pedagogické radě dne 24. 8. 2015

Osnova školního vzdělávacího programu ŠKOLNÍHO KURIKULA

Základní údaje o škole (<i>identifikační údaje o MŠ</i>).....	3
1. Představení školy	4
1. 1. Charakter a umístění školy, organizační uspořádání školy (<i>organizace vzdělávání</i>)	4
Budova MŠ Mozaika na ulici Sídlištn	5
Odloučené pracoviště - budova MŠ Mozaika na ul. Pravoslava Veselého	6
Rozšířená nabídka školy	7
2. Charakteristika programu (<i>charakteristika vzdělávacího programu</i>)	8
Filosofie vzdělávacího programu a integrující principy	8
Dlouhodobé záměry rozvoje	9
3. Neformální kurikulum (<i>podmínky vzdělávání</i>)	10
Dva integrující principy podpory zdrav	10
Dvanáct zásad podpory zdraví v MŠ – podmínky formálního kurikula	12
4. Formální kurikulum - tematicky uspořádané (<i>vzdělávací obsah</i>)	19
4. 1. Tematický celek	19
Téma (rámcové cíle směřující k podpoře zdraví)	
Podtémata (jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence)	
Tematické části (jejich charakteristika)	21
4. 2. Pravidla pro tvorbu třídních programů – třídních kurikul	26
5. Evaluace (<i>evaluační systém</i>)	26
Plán evaluace	
Způsob shromažďování a vyhodnocování informace	
Indikátory	
ZÁVĚR	26

6. Přílohy

- Roční plán – Prováděcí plán (priority zabezpečující zkvalitňování podmínek vzdělávání)
- Evaluační zpráva
- Řád školy (Školní řád, Provozní řády, Organizační řád)
- Plány spolupráce
- Třídní vzdělávací programy

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE - identifikační údaje o mateřské škole

název MŠ	Mateřská škola Mozaika Hodonín, Sídlištní 3993/4, příspěvková organizace
adresa sídla MŠ a jejího odloučeného pracoviště, počet tříd, kapacita	Mateřská škola Mozaika Sídlištní 3993/4 695 01 Hodonín 5 tříd MŠ, kapacita 125 dětí
	Mateřská škola Mozaika Pravoslava Veselého 38 695 01 Hodonín 2 třídy MŠ, kapacita 45 dětí
školní jídelna, kapacita	Školní jídelna je součástí mateřské školy, zajišťuje obědy pro obě budovy MŠ Mozaika a pro vedlejší MŠ Sídlištní 2 adresa: Sídlištní 3993/4, 695 01 Hodonín kapacita 250 strážníků
zřizovatel MŠ	Město Hodonín, Masarykovo nám. 1, 695 35 Hodonín
kód	5011
IČ	71002588
ID datové schránky	drm2yg
právní subjektivita od	1. 1. 2003
Zařazení do sítě projektu „Zdravá mateřská škola“	od 25. 4. 2005 (Certifikát Státního zdravotního ústavu ze dne 25. 4. 2005; Osvědčení SZÚ ze dne 1. 9. 2008; Osvědčení SZÚ ze dne 1. 9. 2012)
Certifikát Ekologická škola	Certifikát vydaný Městem Hodonín ze dne 12. 9. 2005, platnost 3 roky Certifikát vydaný Městem Hodonín ze dne 25. 5. 2009, platnost 5 let Certifikát vydaný Městem Hodonín, platnost květen 2014 - 2019
ředitelka MŠ	Mgr. Alena Foltýnová telefon: 518 354 625, mobil 702 023 122 e-mail: ms.mozaika@seznam.cz
zástupkyně ředitelky MŠ	Naděžda Prátová telefon: 518 354 625
vedoucí učitelka odloučeného pracoviště MŠ Pravoslava Veselého	Ilona Konečná telefon: 518 352 296 e-mail: mspravka@seznam.cz
vedoucí provozu a školní jídelny	Jana Filipová telefon: 518 353 363 e-mail: sj.sidlistni@seznam.cz
webové stránky MŠ	www.ms-mozaika.cz

Zpracovatelé školního kurikula:

Naděžda Prátová, Dáša Tlachová, Ilona Konečná, Miluše Šmachová, Jarmila Malošková, Jitka Slezáková, Jana Fritzová, Irena Příkazká, Blanka Janošková, Bc. Veronika Mezihoráková, Veronika Příkazká, Magdaléna Robková, Mgr. Alena Foltýnová

1. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola Mozaika je umístěna ve dvou budovách – na ulici Sídlištní a Pravoslava Veselého. Od dubna 2005 je součástí celostátní sítě mateřských škol podporujících zdraví.

Výchova a vzdělávání dětí v mateřské škole vychází z filozofie modelového projektu podpory zdraví. Zásady, kterými se řídíme, jsou v souladu s legislativou a vyplývají ze vzájemných vztahů mezi dětmi, rodinami dětí, mateřskou školou, městem, společností a přírodou.

Název mateřské školy „Mozaika“ symbolizuje integrovaný proces vzdělávání dítěte, skládání jeho jednotlivých dovedností v průběhu docházky do mateřské školy s tím, že při ukončení předškolního vzdělávání a nástupu do základní školy, v souladu se schopnostmi dítěte, dává „mozaika“ ucelený obraz všestranně harmonicky rozvinuté osobnosti.

Název Mozaika se vžil do povědomí veřejnosti (používáme jej od 1. 9. 2004, od 1. 11. 2011 je oficiálně součástí názvu mateřské školy).

Všechny pedagogické pracovnice jsou kvalifikované pro práci s dětmi. V pedagogickém sboru jsou také kvalifikované asistentky pedagoga podle počtu integrovaných dětí se speciálně vzdělávacími potřebami.

1. 1. CHARAKTER A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY, ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ organizace vzdělávání

Organizační zajištění chodu obou pracovišť mateřské školy je shodné a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Děti jsou přijímány k předškolnímu vzdělávání na základě „Kritérií přijetí“, která jsou stanovena vždy na jeden školní rok a v současné době (po vzájemné dohodě ředitelek jednotlivých MŠ) jsou stejná pro všechny mateřské školy ve městě Hodoníně.

Zápis pro následující školní rok probíhá v předem stanoveném termínu na obou budovách mateřské školy. Termín zápisu je pro všechny mateřské školy ve městě Hodoníně stejný.

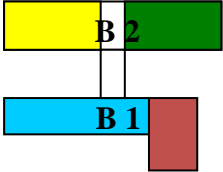
Rozhodnutím o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je dítě přijato do Mateřské školy Mozaika; s rodiči dětí dohodneme zařazení do budovy MŠ Sídlištní nebo MŠ Pravoslava Veselého i zařazení dítěte do konkrétní třídy. Pokud to situace umožňuje, mateřská škola vychází rodičům vstříc při výběru třídy pro jejich dítě.

Děti jsou rozděleny do sedmi, věkově smíšených tříd. V jednotlivých třídách je počet dětí stanoven s přihlédnutím na aktuální podmínky v souladu s platnými právními předpisy. Na základě doporučení Speciálně pedagogického centra nebo Pedagogicko-psychologické poradny jsou přijímány i děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Režim dne:

6,00 - 9,30	hry, spontánní a řízené činnosti dětí, hravá angličtina, činnosti na interaktivní tabuli kruh (komunitní, ranní nebo diskusní)
od 8,30	průběžná svačina
9,30 - 11,30	pobyt venku
11,30 - 11,45	příprava na oběd
od 11,45	oběd, po obědě odpolední odpočinek podle individuálních potřeb dětí
13,30-16,00	po odpoledním odpočinku do odchodu domů hry, spontánní a řízené činnosti dětí, průběžná svačina

budova - MŠ Mozaika na ul. Sídlištní

<p>lokality školy</p>	<p>MŠ je umístěna v okrajové části města uprostřed sídliště. Sousedí s MŠ Hodonín, Sídlištní 2, která je určena dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. V bezprostřední blízkosti mateřské školy je základní škola Vančurova.</p>
<p>charakter budovy a okolí (+organizace vzdělávání při pobytu venku)</p> 	<p>MŠ je pavilónová s dostatečnými prostorovými podmínkami. Dvě budovy jsou propojeny spojovací chodbou. Jednotlivé pavilony jsou označeny barevně zejména z důvodu dobré orientace dětí i dospělých. Budova B1 je přízemní, je v ní umístěna hospodářská část MŠ a jedna třída. Budova B2 má přízemí a jedno podlaží, jsou v ní umístěny 4 třídy. Barevné provedení fasády budovy usnadňuje orientaci. Budova je po kompletní rekonstrukci a všechny třídy jsou vybaveny novým nábytkem, který odpovídá potřebám dětí předškolního věku - herní kouty podporující tvořivost, pomůcky a tělovýchovné nářadí pro spontánní pohyb dětí. Zahrada mateřské školy je postupně doplňována novými herními prvky a s množstvím vzrostlých stromů poskytuje příležitost k různým druhům pohybových aktivit, k tvořivým hrám dětí. Je současně využívána i k poznávání a pozorování přírody ve všech souvislostech. V areálu zahrady je umístěn kompostér. Areál zahrady mateřské školy využíváme co nejvíce pro pobyt dětí venku. V případě, že počasí neumožňuje hru dětí na zahradě, chodíme na vycházky do okolí mateřské školy.</p>
<p>počet tříd a jejich uspořádání (organizace vzdělávání)</p>	<p>V budově na ulici Sídlištní je celkem 5 tříd. Z toho 4 třídy jsou situovány v samostatné budově B2. Vždy dvě třídy umístěné nad sebou mají společný hlavní vchod. Třídy na stejném podlaží (I.+II. a III.+IV.) jsou propojeny spojovací chodbou.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ V levé části budovy je „žlutý pavilon“, v přízemí I. třída (Kamarádi od pařezové chaloupky), v podlaží IV. třída (Kamarádi od ptačího stromu). V pravé části budovy je „zelený pavilon“, v přízemí II. třída (Kamarádi od studánky), v podlaží III. třída (Kamarádi od mravenčí paseky). ✚ V budově B1 v modrém pavilonu je umístěna V. třída (Kamarádi od včelího úlu). <p>V jednotlivých třídách je počet dětí stanoven s přihlédnutím na aktuální podmínky. Bližší charakteristika tříd je uvedena v bodě 2 kapitoly „12 zásad podpory zdraví“.</p>
<p>personální zajištění (pouze budova MŠ Sídlištní)</p>	<p>10 pedagogických pracovníků: ředitelka, zástupkyně ředitelky, 8 učitelek 8 provozních zaměstnanců: vedoucí provozu a ŠJ, vedoucí kuchařka, 3 kuchařky, školnice, uklízečka prádelna (hospodářská činnost) <i>Podrobné údaje pro konkrétní školní rok jsou uvedeny v neveřejné příloze „Organizace školy“.</i></p>
<p>hospodářská část budovy</p>	<p>Hospodářská část je situována v pavilonu B1. Je zde umístěna kancelář ředitelky MŠ, kancelář vedoucí provozu a ŠJ, školní kuchyně a hospodářské zázemí. Školní jídelna vaří obědy pro obě budovy naší MŠ (Sídlištní i Pravoslava Veselého) a pro vedlejší MŠ Sídlištní 2.</p>
<p>další využívané prostory</p>	<p>Mateřská škola má pronajatu prádelnu, která je umístěna v prostorách vedlejší MŠ Sídlištní 2. Prádelna je využívána pro potřeby naší MŠ a ve vedlejší hospodářské činnosti pro další školy města Hodonína.</p>
<p>historie školy</p>	<p>MŠ byla otevřena v roce 1982. Od 1. 1.2003 se stala příspěvkovou organizací Města Hodonín a od tohoto data je její součástí odloučené pracoviště MŠ Pravoslava Veselého.</p>

	<p>Název MŠ dle zřizovací listiny ze dne 31. 3. 2003 byl: Mateřská škola Hodonín, Sídlištní 2, příspěvková organizace. Od 1. 11. 2011 došlo ke změně názvu v souladu s novou zřizovací listinou, a to na název <u>Mateřská škola Mozaika Hodonín, Sídlištní 3993/4, příspěvková organizace.</u></p> <p>Podrobné údaje o historii školy jsou uvedeny v Kronice MŠ.</p>
--	---

odloučené pracoviště: budova – MŠ Mozaika na ul. Pravoslava Veselého

lokality školy	MŠ je umístěna ve středu města. V bezprostřední blízkosti mateřské školy je základní škola Mírové náměstí, nedaleko mateřské školy je Dětský domov.
charakter budovy a okolí (+organizace vzdělávání při pobytu venku)	<p>Jedná se o budovu adaptovanou z dvoupodlažního rodinného domu s vyhovujícími prostorovými podmínkami.</p> <p>Díky nově zavedenému čipovému systému byla zajištěna větší ochrana dětí i majetku školy.</p> <p>Třídy jsou vybaveny nábytkem, který odpovídá potřebám dětí předškolního věku. Nové vestavěné skříně umožňují přehledně ukládat portfolia dětí a pomůcky.</p> <p>Pro hry dětí je k dispozici zahrada s pískovišti a multifunkční průlezkou a novými herními prvky. V uplynulém roce došlo k výměně dřevěné části pískoviště a k zabezpečení drátěnou konstrukcí vstupu do vedlejší budovy. V blízkosti mateřské školy je park s dětským hřištěm, který mateřská škola také využívá pro hry dětí při pobytu venku. Zeleň v okolí mateřské školy je využívána k poznávání, pozorování přírody ve všech souvislostech. Na zahradě je hmatový chodník a je zde umístěn kompostér. V případě chladného počasí, kdy není možné být při pobytu venku na zahradě nebo v parku, využíváme vycházky do okolí mateřské školy.</p>
uspořádání a počet tříd (organizace vzdělávání)	<p>Mateřská škola je dvoutrídni. Každá třída MŠ je situována v jednom podlaží. Kapacita je 45 dětí. V jednotlivých třídách je počet dětí stanoven s přihlédnutím na aktuální podmínky.</p> <p>V uplynulém roce byl rozšířen prostor pro hry dětí vestavěnými skříněmi na lehátka a lůžkoviny. Nově byla zařízena kancelář, kde se podařilo vytvořit i koutek pro děti.</p> <p>Vzhledem k charakteru budovy je možné (lépe než v pavilónové MŠ Sídlištní) více propojit obě třídy. To znamená, že paní učitelky jsou v kontaktu se všemi dětmi. Organizačně je zajištěno ranní scházení a odpolední rozcházení dětí ve třídě Kamarádi od sluníčka, společný je pobyt dětí venku.</p> <p>Bližší charakteristika tříd je uvedena v bodě 2 kapitoly „12 zásad podpory zdraví“.</p>
personální zajištění (pouze budova MŠ Prav. Veselého)	<p>5 pedagogických pracovníků: vedoucí učitelka, 2 učitelky, 2 asistentky pedagoga (<i>s úvazkem 0,5</i>)</p> <p>2 provozní zaměstnanci (<i>součet úvazků pouze 1,3</i>): školnice, kuchařka pro výdej stravy a uklízečka</p>
další využívané prostory	V suterénu budovy je šatna dětí, šatna zaměstnanců, jídelna s výdejnou a hospodářská část budovy (kotelna, sklad).
historie školy	<p>Mateřská škola byla otevřena 1. 9. 1965. Od 1. 1. 2003 se stala součástí (odloučeným pracovištěm) MŠ Sídlištní.</p> <p>Podrobné údaje o historii školy jsou uvedeny v Kronice MŠ.</p>

ROZŠÍŘENÁ NABÍDKA ŠKOLY

- ✚ Keramická dílna pro děti a rodiče (v odpoledních hodinách 1x za dva týdny ve třídě Kamarádi od studánky)
- ✚ Logopedická prevence (je realizována ve všech třídách p. učitelkami, logopedickými asistentkami, garantem logopedické prevence je Mgr. D.Krýsová, logoped SPC Brno).
- ✚ Metoda dobrého startu a grafomotorika (6 lekcí edukativně stimulační metody je určeno dětem před nástupem do ZŠ, probíhá od měsíce ledna 1x týdně, je realizováno v odpoledních hodinách za přítomnosti rodičů).
- ✚ Hravá angličtina (probíhá dopoledne na budově Sídlištní 1x týdně v každé třídě)

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní kurikulum vychází z modelového programu Mateřská škola podporující zdraví a je v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání (VÚP Praha 2004) a s Kurikulem podpory zdraví v mateřské škole (Portál 2006).

V roce 2005 jsme byli poprvé přijati do sítě Mateřských škol podporujících zdraví v ČR. Při zpracování i inovaci ŠKPZ MŠ, vždy po třech letech, vycházíme z evaluace kurikula původního, nápadů a připomínek rodičů i dětí. Inovované ŠKPZ MŠ prochází přijímacím řízením, na jehož základě je MŠ udělen certifikát.

Na základě evaluace a analýzy byl ŠKPZ MŠ „Náš kouzelný svět“ v srpnu 2015 inovován.

Název inovovaného Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Školní kurikulum podpory zdraví Mateřské školy Mozaika Hodonín, Sídlištní 3993/4, příspěvková organizace „Naše mozaika“ je v souladu s filosofií naší mateřské školy. Platnost Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání naší mateřské školy je 3 roky, tj. do 31. 8. 2018. Školní kurikulum je dokumentem otevřeným s dostatečným prostorem pro aktuální změnu.

Školní kurikulum podpory zdraví vytvořil celý pedagogický kolektiv mateřské školy, spolupodíleli se provozní zaměstnanci, do písemné podoby jej zpracovala ředitelka MŠ.

Hlavní téma je totožné s názvem Kurikula. Podtémata (stejně jako hlavní téma) jsou společná pro celou MŠ, tematické části stanovují učitelky v třídním kurikulu. V jednotlivých tematických částech jsou plánovány činnosti dětí. Aktivity, které jsou součástí ročního plánu, jsou společné pro všechny třídy v obou budovách MŠ. Tím je zajištěna sounáležitost se všemi, kdo do naší mateřské školy patří (dětí, zaměstnanci, rodiče – a to obou pracovišť MŠ) a současně máme dostatečnou volnost při plánování konkrétních činností a respektování specifických podmínek v jednotlivých třídách.

Děti se učí žít ve skupině, kde je nutné vzájemně se respektovat. Každá třída má svůj symbol, u kterého děti navozují a rozehrávají situace a řeší problémy, prožívají pocity radosti, kamarádství, vyjadřují své názory a nápady. Děti se aktivně podílí na plánování akcí MŠ. Při vzdělávací činnosti je upřednostňováno prožitkové učení - zásada "být při tom" - mít možnost slyšet, vidět, dotýkat se, prožívat. Mateřská škola poskytuje dětem dostatek volnosti při podmínce dodržování pravidel. Pravidla si děti vytváří samy pod vedením paní učitelky a jsou vyjádřena piktogramy v jednotlivých třídách. Pravidla napomáhají k tomu, aby dítě, které končí docházku do mateřské školy, bylo připraveno na bezproblémový vstup do základní školy.

FILOZOFIE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU A INTEGRUJÍCÍ PRINCIPY

NAŠE VIZE:

**Mateřská škola, která je
kvalitní
pohodová
radostná
spolupracující
tvořivá**

**s dostatkem aktivit pro harmonické rozvíjení dětské osobnosti
pozitivně motivující děti k celoživotnímu vzdělávání zejména v oblasti podpory zdraví,
do které budou chodit rádi nejen děti a učitelé, ale i jejich rodiče a blízcí.**

INTEGRUJÍCÍ PRINCIPY PODPORY ZDRAVÍ:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa (postoj)
2. Rozvíjení komunikace a spolupráce (proces osvojování dovedností)

Oba hlavní principy se vzájemně prolínají a doplňují.

CÍLEM NAŠEHO PROGRAMU JE BEZ STRESŮ A POUČOVÁNÍ

- ✚ rozvíjení u dětí samostatnosti, tolerance a schopnosti spolupracovat
- ✚ podporování objevování a porozumění okolního světa,
- ✚ vytváření dovedností k uplatňování své vlastní iniciativy
- ✚ utváření mateřské školy jako otevřeného společenství dětí, rodičů a pedagogů
- ✚ vytváření od nejútlejšího věku postojů u dětí, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví.

DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ROZVOJE

Dlouhodobé záměry rozvoje vychází z filozofie podpory zdraví, jejich pojetí je v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání.

Z podrobné analýzy předcházejícího ŠKPZ MŠ 2012-2015 vyplynuly následující záměry:

- ✚ navazovat otevřený partnerský vztah s rodiči dětí, který podmiňuje vzájemný respekt, důvěra a pocit sounáležitosti rodiny se životem školy - záměrem je jednotné působení na dítě, potřebné pro jeho optimální rozvoj. Informovat rodiče o dění v mateřské škole, zdravém životním stylu, výživě dětí i výchovné problematice. Organizovat s rodiči společné akce na školní zahradě
- ✚ rozvíjet spolupráci s Městem Hodonínem
- ✚ propojovat v různých aktivitách obě budovy MŠ (děti i personál)
- ✚ rozvíjet spolupráci se základními školami Vančurova a Mírové náměstí, která bude vyhovovat oběma stranám a bude přínosem zejména pro děti přecházející z MŠ do ZŠ
- ✚ pokračovat v poskytování metodické pomoci školám v regionu
- ✚ zaměřit se na oblast environmentální
- ✚ rozšířit Hravou angličtinu i na budovu Pravoslava Veselého
- ✚ zlepšit podmínky pro práci na interaktivní tabuli dětem z odloučeného pracoviště Prav. Veselého

materiální oblast:

- ✚ postupně dle finančních možností doplňovat vybavení obou zahrad mateřské školy o další herní prvky a pomůcky, které budou sloužit ke hrám a pohybovému rozvoji dětí
- ✚ podle finančních možností zřizovatele zrealizovat rekonstrukci fasády na budově MŠ Pravoslava Veselého
- ✚ dle finančních možností řešit herní plochu Prav. Veselého vhodným materiálem pro sport
- ✚ řešit zabezpečení budovy Sídlištní čipovým systémem a zvonky s kamerami

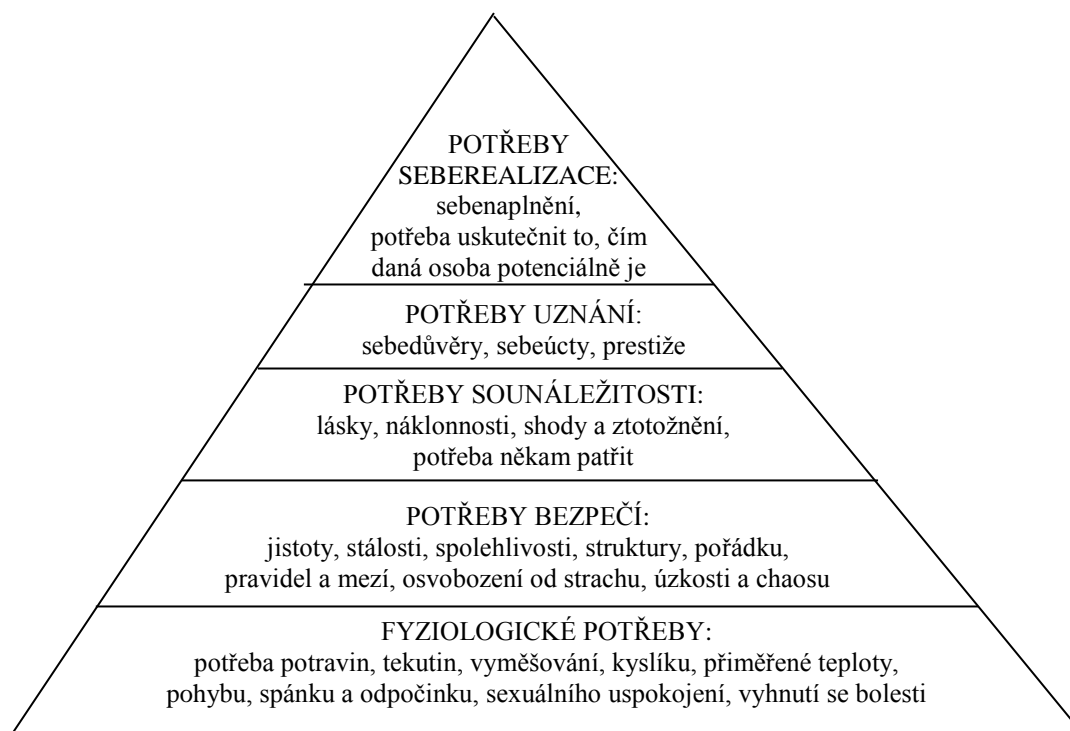
3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM (podmínky vzdělávání)

DVA INTEGROJÍCÍ PRINCIPY PODPORY ZDRAVÍ

RESPEKT K PŘIROZENÝM LIDSKÝM POTŘEBÁM JEDNOTLIVCE V CELKU SPOLEČNOSTI A SVĚTA

Mateřská škola se snaží co nejlépe uspokojit všechny přirozené potřeby dětí. Prostředky k uspokojování potřeb si volíme na základě svých poznatků o potřebách konkrétních dětí i dospělých lidí kolem nich. Využíváme a pracujeme podle modelu Maslowovy hierarchie potřeb.

Model přirozených lidských potřeb A.Maslowa:

Maslowovo třídění je univerzální (stejnými kritérii je možné měřit uspokojování potřeb jednotlivců bez ohledu na věk či etnikum). Je hierarchické - uspokojení potřeb ve vyšší poloze pyramidy je závislé na uspokojení potřeb uvedených v poloze nižší.

ROZVÍJENÍ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

Chceme-li uskutečnit jakýkoliv projekt, musíme spolupracovat se všemi, kterých se to týká. S tím souvisí i kvalitní komunikace, bez níž se spolupráce nemůže dařit. Proto jsme si stanovili základní pravidla, jimiž se řídíme:

Pravidla komunikace:

- při komunikaci vytvořit pocit bezpečí (nevyvolávat komunikací strach, úzkost)
- povzbuzovat, motivovat k osobnímu vývoji, vyhýbat se manipulacím
- projevovat uznání (nezesměšňovat, nesnižovat sebedůvěru), pochvaly, odměny a negativní hodnocení nahradit věcnou zpětnou vazbou
- při vyjadřování pocitů používat JÁ výroky, při komunikaci se dívat vzájemně do očí
- vracet otázky

- činnosti a situace nehodnotit obecně
- dát dětem prostor k vlastnímu vyjádření (motivujícími otázkami, vhodnou organizací činností, umožňovat dětem vzájemnou komunikaci = učitelka nemá být slyšet více než děti), přispívat k pocitu sounáležitosti
- projevovat empatii (dávat dítěti najevo svou účast, opakovat obsah sdělení, abychom dítě ubezpečili, že jsme rozuměli)

Pravidla naslouchání:

- věnovat hovořícímu plnou pozornost
- to, co slyšíme nehodnotit, neposuzovat, vykládat si pouze popisně
- ptát se, abychom porozuměli, na otázky si neodpovídáme sami, necháme odpovídat hovořícího
- pravidelně zařazovat komunitní kruh

Pravidla spolupráce:

- učit děti spolupracovat a domlouvat se ve hrách, obracet se k dospělým o pomoc v potřebných situacích
- rozvíjet kooperativní hry (nejsou totožné se společnou hrou)
- zařazovat symbolické hry, příběhy aj.
- respektovat pravidla soužití (pravidla třídy, pravidla kruhu)
- organizovat činnosti tak, aby děti měly možnost prožívat sociální zkušenosti, možnost realizovat se
- konflikty řešit konstruktivně
- motivovat děti ke spolupráci, která vede ke společnému cíli (nalézání vztahů, prožitků sounáležitosti, ale i schopnosti vyrovnat se s neúspěchem)

Respekt k přirozeným lidským potřebám

- ✚ snažíme se vytvářet bezpečné nestresující prostředí
- ✚ základní fyziologické potřeby jsou naplňovány v souladu s hygienickými předpisy
- ✚ podporujeme zdravé sebevědomí dětí

Dlouhodobý cíl: respektovat a uspokojovat lidské potřeby dětí i dospělých osob.

- na základě pozorování dětí zaznamenávat změny ve vývoji a s údaji dále pracovat
- na odloučeném pracovišti Pravoslava Veselého se snažit o vytvoření klidnějšího prostředí
- pokračovat s tvorbou třídních pravidel a jejich dodržování
- zaměřit se prostřednictvím diagnostiky na uplatnění Maslowovy hierarchie potřeb

Rozvíjení komunikace a spolupráce

- ✚ vytváříme dětem podmínky pro komunikaci
- ✚ komunikace probíhá ze strany pedagogů na profesionální úrovni
- ✚ respektujeme pravidla komunikace, naslouchání a spolupráce

Dlouhodobý cíl: nadále vytvářet podmínky pro rozvoj komunikace, naslouchání a spolupráce u dětí i dospělých.

- zařazování kooperativních her
- při komunikaci učitelek dbát zásad RaBR
- zařazovat jazykové chvílky

Učitelka podporující zdraví

- ✚ snaží se pečovat o své zdraví a ve svém chování chce být dětem příkladem
- ✚ vytváří podmínky a prostor pro sebeučení dětí (S.Kovaliková: „*Nikdo nemůže nikoho nic naučit, každý se musí naučit sám*“).
- ✚ postoj k dětem je partnerský, vytváří podmínky, aby byla facilitátorkou při činnostech dětí
- ✚ vzdělává se
- ✚ svou práci staví na znalosti jednotlivých dětí
- ✚ spolupracuje s rodiči dětí

Dlouhodobý cíl: svým chováním, podporovat zdraví své i dětí, přijímat děti takové jaké jsou a respektovat jejich odlišnosti

- v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřit na oblast environmentální výchovy, kooperativní učení, jóga u dětí a kurzy „Dobrý start“
- při práci dbát na dodržování hlasové hygieny
- být příkladem pro děti svým postojem ke konzumaci zdravých potravin
- předcházet syndromu vyhoření nejen aktivním odpočinkem

Věkově smíšené třídy

- ✚ v naší mateřské škole jsou děti zařazovány do věkově smíšených tříd. Podle možností vycházíme vstříc přání rodičů (spolu jsou zařazeni sourozenci, kamarádi), přitom se snažíme o to, aby jednotlivé věkové skupiny byly v jednotlivých třídách zastoupeny rovnoměrně
- ✚ s dětmi pracujeme podle úrovně jejich schopností
- ✚ máme zkušenost, že vztahy mezi dětmi jsou vstřícné, vyskytuje se méně projevů agresivity, zmírňuje se soupeření
- ✚ oceňujeme, že u dětí již od nejmladšího věku nastává rychlejší vývoj pasivního i aktivního slovníku i gramatické stránky řeči

Dlouhodobý cíl: zachovat nadále zařazení dětí do věk smíšených tříd

- podporovat u dětí učení se navzájem
- vytvářet nabídku činností rovnoměrně pro všechny věk skupiny
- vést děti k vzájemnému upozorňování na porušování dohodnutých pravidel a tím snižovat jejich žalování

Rytmický řád života a dne

- ✚ cílem uspořádání dne v naší mateřské škole je uspokojení dětské potřeby jistoty a řádu. V tomto duchu vytváříme co největší prostor pro hru dětí a jejich volný pohyb, včetně dostatečně dlouhého pobytu dětí venku, střídání aktivity a relaxace dětí. Snažíme se zabezpečit klidné, nestresující prostředí, aby při plánovaných aktivitách nedocházelo k časovým tísňím a zbytečnému spěchu.
- ✚ obě budovy MŠ jsou otevřeny od 6:00 do 16:00 hod. V zájmu dítěte je vytvoření jisté pravidelnosti v docházce, přiměřené délky pobytu v MŠ. Propojení tříd MŠ Sídlištní a architektonické řešení MŠ Prav. Veselého umožňují bezproblémové scházení a rozcházení dětí v době, kdy z organizačních důvodů nejsou ještě v provozu všechny třídy. Také umožňuje pružné přizpůsobení různým podmínkám a situacím, které v průběhu roku nastanou
- ✚ uspořádání dne jednotlivých tříd je vyvěšeno na viditelném místě v šatnách dětí

Dlouhodobý cíl: poskytnout rámcová pravidla, která umožňují pružně reagovat na aktuální situaci a uspokojovat individuální potřeby dětí s ohledem na všechny zúčastněné

- přizpůsobovat organizaci dne aktuálnímu dění ve třídě
- poskytnout dětem dostatek času pro spontánní činnosti
- zařazovat do pobytu dětí nové aktivity (záhonek, dílničku, keramiku a jiné dle zpracovaného projektu přírodní zahrady)
- volit častěji tematické vycházky
- odpolední odpočinek přizpůsobit individuálním potřebám dětí a podmínkách školy

Tělesná pohoda a volný pohyb

- ✚ prostor tříd i školní zahrady umožňuje dětem dostatek pohybu (k dispozici je ve třídách tělovýchovné nářadí a náčiní, na zahradě multifunkční průlezky, stromy, dostatečný prostor pro spontánní pohyb i pohybové hry)
- ✚ využíváme k pobytu venku co nejvíce školní zahradu
- ✚ děti jezdí na tři polodenní výlety do blízkého okolí, kde je širší nabídka sportovních aktivit v závislosti na ročním období
- ✚ účastníme se s dětmi kurzu bruslení
- ✚ motivujeme děti k pohybovým aktivitám, rozvíjíme jejich obratnost, ale nezařazujeme soutěživé hry (soupeření negativně působí na děti poražené, mimo to děti učí vidět ostatní jako potencionální soupeře, nikoliv jako spolupracovníky)
- ✚ nepomáháme dětem nadměrnou dopomocí při zdolávání překážek – vychováváme je k postupnému přebírání odpovědnosti za vlastní bezpečí tak, aby dokázaly odhadnout své schopnosti a přizpůsobily jim své jednání

Dlouhodobý cíl: chránit a posilovat organismus dítěte vytvářením podmínek pro realizaci pohybových aktivit, vést děti k pozitivnímu vztahu k pohybu.

- dovybavit zahradu o herní prvky podporující rozvoj nových sportovních aktivit u dětí
- podporovat zdatnost dětí častějším zařazováním vycházek
- využívat nová sportoviště v areálech blízkých ZŠ
- zařazovat prvky jógy a relaxační cvičení do dopoledních činností
- obohatit nabídku aktivit za školní zahradě realizací přírodní zahrady

Správná výživa

- ✚ od rána, až do doby než je podávána svačina, mají ve všech třídách děti nachystáno ovoce (tzv. „kouzelný hrnec“)
- ✚ jídelníček je sestaven na základě spotřebního koše

- ✚ při mimořádných příležitostech zařazujeme do jídelníčku pokrmy z biopotravin (např. Den Země, Dny zdraví)
- ✚ naše školní kuchyně po stránce materiálního vybavení i personálního obsazení splňuje nároky na přípravu i podávání stravy z pohledu platných hygienických předpisů, máme vypracován projekt HACCP
- ✚ školní kuchyně spolupracuje s učitelkami na projektech mateřské školy
- ✚ při stolování preferujeme samostatnost dětí
- ✚ velikost porce si děti domlouvají s paní kuchařkou
- ✚ ve všech třídách je zaveden pitný režim, ve třídách, tak i při pobytu venku.
- ✚ na třídních schůzkách je rodičům nabídnuta ochutnávka pomazánek z našeho jídelníčku
- ✚ rodiče jsou informováni o přítomnosti alergenů

Dlouhodobý cíl: zajišťovat pestrou a vyváženou stravu ovlivňující tělesnou a duševní pohodu, vést děti ke kultuře stolování.

- nadále zjišťovat rodinné stravovací návyky a vést děti k ochutnávce nových potravin
- usilovat o výtah na Prav. Veselého (realizovat postupné svačiny bez narušení dopoledních činností)
- zařazovat do nabídky činností přípravu pokrmů s dětmi
- nabízet rodičům aktuální informace o zdravé výživě (třídní schůzky, články v šatnách, ochutnávky na společných aktivitách)
- vést děti k častějšímu příjmu neslazených tekutin

Spontánní hra

- ✚ třídy jsou vybaveny hracími kouty, v nichž děti zpravidla rozvíjí určitý druh her
- ✚ hračky jsou uloženy tak, aby k nim měly děti volný přístup
- ✚ děti jsou vedeny k tomu, aby po ukončení hry vracely hračky a pomůcky na své místo
- ✚ děti mají dostatek pomůcek, materiálů a náradí k pracovním činnostem
- ✚ při činnostech využívají přírodní materiály
- ✚ učitelka je v roli facilitátora, napomáhá hrám volbou a navozováním situací, které podnítl začátek a rozvinou průběh her, vyvaruje se manipulování s dítětem
- ✚ učitelka dává dost času na dokončení hry, dbá na uchování jejich produktů
- ✚ hry jsou co nejvíce orientovány do volného prostoru, sezení u stolečků je využíváno jen na činnosti, které to nezbytně vyžadují

Dlouhodobý cíl: vytvářet prostor, čas a podmínky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dítěte

- umožnit dětem spolupodílet se na vytváření herních koutů
- sledovat a podporovat u dětí vzájemnou domluvu a učit je respektovat ústní dohody

- dovybavit dle finančních možností herní kouty

Podnětné věcné prostředí

- + třídy i zahrady obou mateřských škol jsou kvalitně vybaveny z hlediska funkčního, bezpečnostního i hygienického
- + děti mají dostatečné prostory pro hru a pohybové činnosti, třídy jsou vybaveny novým nábytkem, který rozděluje přirozeným způsobem třídu na jednotlivé hrací kouty, kde si děti mohou vybírat a volit činnosti, stolečky a židličky různých velikostí umožňují všem dětem správné sezení
- + ve všech třídách jsou k dispozici počítače
- + všechny děti mají možnost používat interaktivní tabuli
- + na výzdobě prostředí se podílí nejvíce děti, ale také rodiče (tvořivé aktivity rodičů s dětmi)
- + zahrady obou mateřských škol jsou postupně dovybavovány herními prvky, zahrada na ul. Sídlíštní slouží ve vymezeném čase i pro veřejnost.

Dlouhodobý cíl: vytvářet estetické, materiálně a funkčně vhodné a bezpečné prostředí pro přirozený rozvoj dětí všech věkových skupin s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám

- zmapovat a označit piktogramy rostliny na školní zahradě (alergenní, jedovaté, jedlé, léčivé, aj.)
- dle finančních možností doplnit vybavení části zahrady u modrého pavilonu
- při přijetí dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami doplnit podmínky MŠ dle aktuálních potřeb
- vybudovat přírodní zahradu dle navrženého projektu

Bezpečné sociální prostředí

- + děti mají ve svých třídách vytvořena pravidla soužití, snažíme se snížit riziko situací, které by na děti mohly působit stresově (zvykání nových dětí na mateřskou školu, předem děti informovat o změnách, o organizaci dne aj.)
- + upřednostňujeme ocenění před pochvalou (pochvala vede k závislosti)
- + víme, že bezpečné sociální prostředí závisí na kvalitě mezilidských vztahů (děti, zaměstnanci MŠ, rodiče a ostatní partneři MŠ)

Dlouhodobý cíl: vytvářet bezpečné sociální klima mezi všemi zúčastněnými

- zařazovat kooperativní hry
- podporovat spolupráci dětí při výtvarných a pracovních činnostech i při hrách na zahradě
- pracovat každodenně s třídními pravidly
- otevřeně a s důvěrou řešit konfliktní situace

Participativní a týmové řízení

- + ředitelka svým stylem řízení pomáhá tvořit prostředí důvěry, bezpečí a respektu, poskytuje všem zaměstnancům dostatek prostoru pro jejich tvořivost
- + každý zná svá práva i povinnosti (pracovní náplně, vnitřní řády školy)
- + je vytvořen informační systém
- + při plánování má každý příležitost uplatnit svůj názor
- + každý má možnost vyjádřit se k problémům - problémy se řeší
- + při prosazování principů zdravého životního stylu mateřská škola spolupracuje se zástupci obce, zejména koordinátorkou Zdravého města Hodonín a dalších partnerů (základní školy, Krajská hygienická stanice, Speciálně pedagogická centra, Pedagogicko-psychologická poradna, Ekocentrum Důbrava, ZOO Hodonín, Kulturní dům Hodonín aj.)
- + jsou vytvořeny podmínky pro vzdělávání všech zaměstnanců
- + výhodou pro mateřskou školu je, že paní učitelka JF je proškolená jako Poradce programu škola podporující zdraví

Dlouhodobý cíl: vytvoření kvalitního, spolupracujícího týmu všech zaměstnanců MŠ

- zapojovat více provozní zaměstnance do plánování
- častěji zařazovat pedagogické a provozní porady k projednávání a konzultaci nových aktivit MŠ

Partnerské vztahy s rodiči

- + pro bezproblémový vstup dítěte do MŠ organizujeme společnou „vstupní konzultaci“
- + při řešení problémů školy, oceňujeme otevřenost ze strany rodičů
- + neformálně se setkávají rodiče v keramická dílně a při odpoledních tvořivých aktivitách
- + část školní zahrady je otevřena pro veřejnost (provozní řád zahrady)
- + rodiče jsou pravidelně předem informováni o akcích, které MŠ pořádá i o veškerém dění v mateřské škole
- + důležitým zdrojem informací jsou třídní schůzky
- + rodiče mají právo nahlížet do všech materiálů, které se týkají jejich dítěte, všechny informace a poznatky o dětech jsou důvěrné
- + pravidelně nabízíme konzultace (adaptace dětí, školní zralost)
- + nabízíme logopedickou prevenci, děti kurz grafomotoriky a edukačně stimulační metodu „Dobrý start“

Dlouhodobý cíl: podporovat snahu rodičů stát se plnohodnotným a přínosným partnerem naší MŠ.

- využívat nabídky rodičů k obohacování jednotlivých tematických částí
- nadále informovat rodiče o aktuálních odborných přednáškách a akcích
- při tvorbě školního kurikula vycházet z námětů rodičů
- využívat odborné dovednosti rodičů v rámci vzdělávacího procesu naší MŠ
- poděkovat rodičům za finanční a materiální dary na webových stránkách MŠ

Spolupráce mateřské školy se základními školami

- ✚ spolupracujeme se Základní školou Vančurova a Základní školou Mírové nám.
- ✚ ve spolupráci se zaměřujeme na společné akce, děti a paní vychovatelky obou škol pro nás připravují zajímavé akce (např. divadlo, sportovní akce „Dokážu to“)
- ✚ obě ZŠ nám umožňují využívat tělocvičnu ke sportu dětí i k organizovaným akcím v případě špatného počasí
- ✚ v lednu před zápisem, navštěvují předškolní děti ZŠ a děti z prvních tříd přicházejí navštívit MŠ ukázat svou aktovku
- ✚ po domluvě učitelé ZŠ zkontrolovaly kytky, zda jsou vhodné pro MŠ
- ✚ s oběma školami máme sepsanou dohodu o spolupráci, která jasně vymezuje konkrétní akce MŠ i ZŠ, ty jsou pak zahrnuty v ročním „Plánu akcí“ mateřské školy
- ✚ spolupráce obou ZŠ je velmi vstřícná

Dlouhodobý cíl: nestresujícím způsobem zajistit plynulý přestup dítěte z MŠ do ZŠ.

- v rámci návštěvy dětí z 1. tříd konzultovat s učiteli ŠVP ZŠ
- pokračovat v nastavené spolupráci se ZŠ

Začlenění mateřské školy do života obce

- ✚ Město Hodonín je součástí sítě zdravých měst v ČR. Naše mateřská škola v rámci svého vzdělávacího programu spolupracuje s koordinátorkou Zdravého města a s odborem školství
- ✚ využíváme vzdělávacích nabídek Ekocentra Důbrava Hodonín
- ✚ spolupracujeme s Krajskou hygienickou stanicí Brno, pobočka Hodonín
- ✚ od r. 2005 spolupracujeme s Masarykovým muzeem Hodonín, projekty obohacují znalosti dětí v oblasti znalostí historie města Hodonína.
- ✚ tradičně zdobíme vánoční strom výrobky dětí
- ✚ realizujeme projekty vyhlášené Městem Hodonínem

Dlouhodobý cíl: nadále využívat akcí pořádaných městem Hodonínem, zlepšit informovanost o naší MŠ.

- nadále spolupracovat s Masarykovým muzeem Hodonín
- pokračovat v polodenních výletech do okolí MŠ na zvolené roční téma
- prezentovat akce MŠ na webových stránkách školy a v Hodonínských listech
- zvát představitele města na akce pořádané MŠ

4. FORMÁLNÍ (vyučované) KURIKULUM PODPORY ZDRAVÍ

4. 1. TEMATICKÝ CELEK

Téma, podtéma a tematická část jsou kategorie vzájemně propojené ve víceúrovňovém vztahu.

TÉMA

Téma je totožné s názvem školního kurikula „Naše mozaika“ a představuje sjednocující prvek v dlouhodobých záměrech i každodenní práci.

PODTÉMATA

jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 podtémat, které vymezují vzdělávací nabídku a zasahují všechny oblasti vzdělávání: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Každému podtématu jsou přiřazeny SUky, které obsahují cílové **kompetence** (tj. komplex předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince).

MŠ nabízí dále v rámci formálního kurikula doplňkové programy, které realizujeme v každodenní nabídce činností dle zájmu a potřeb dětí.

- logopedická prevence
- keramika
- hravá angličtina
- práce s interaktivní tabulí
- bruslení

Název podtématu: MOZAIKA MÉHO JÁ

Charakteristika: učíme se znát své tělo, porozumět svým citům, přátelsky se chovat ke svému okolí

Přiřazené SUKY a cílové kompetence:

SUK	1	všimá si problémů ve svém okolí, hledá a navrhuje jejich řešení, dovede řešit problémy v mezích pravidel, pokud si neví rady, dokáže požádat o pomoc
cílové kompetence	3/5	k problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný
	3/6	řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby
	3/2	ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí
	5/8	dovede požádat o pomoc, když je v nouzi

SUK	8	zná části těla a jejich funkci, své pohlaví, používá smysly, umí pojmenovat svoje vlastnosti a vyjádřit svoje pocity
cílové kompetence	1/1	má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích
	4/2	dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování
	5/1	poznáváním sebe sama vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech

SUK	12	dává najevo svoje city společensky přijatelným způsobem, umí je pojmenovat, respektuje pocity ostatních
cílové kompetence	5/2	snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí
	5/4	chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat

SUK	16	dovede přizpůsobit své chování sociálnímu prostředí, ve kterém se pohybuje, chápe roli školáka, má představu o fázích lidského života
cílové kompetence	3/4	umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku
	3/7	nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života
	4/5	dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji
	5/9	dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky

Příklady tematických částí:

Děti poznávají své tělo, jeho funkce a činnost některých orgánů

- budeme poznávat části těla, jejich funkci a funkci některých orgánů
- procvičíme pravolevou orientaci na svém těle
- zmapujeme, pojmenujeme a změříme své tělo
- budeme pracovat s obrázky lidského těla
- budeme pozorovat tělo při různých činnostech v zrcadle
- přirozeně a spontánně si zacvičíme

Název podtématu: MOZAIKA SVĚTA

Charakteristika: učíme se znát své okolí, navazovat kontakty, respektovat odlišnosti a dodržovat společně vytvořená pravidla

Přiřazené SUky a cílové kompetence:

SUK	3	dovede najít podobnosti a rozlišnosti u lidí, respektuje je, neodmítá kontakt s nimi
cílové kompetence	1/7	uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně)
	7/2	prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími
	7/5	u druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování

SUK	14	podílí se na vytváření pravidel společného soužití, snaží se je dodržovat, dokáže říct, které pravidlo bylo porušeno, upozorní i ostatní na jejich porušení, ví, že dodržováním pravidel přispívá k pohodě prostředí řád – pravidla
cílové kompetence	5/7	má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel
	6/6	chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití
	6/7	uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody
	7/4	uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti

SUK	10	navazuje kontakty, zná a dodržuje pravidla společenského chování, upozorňuje na jejich porušování
cílové kompetence	6/1	má vytvořené základní návyky společenského chování

SUK	18	zná prostředí třídy MŠ, zaměstnance oslovuje jménem, zná jejich profesi, zná svou obec, zemi, ve které žije, vnímá Zemi jako planetu
cílové kompetence	3/1	je zvědavý, má touhu poznávat
	7/1	chce poznávat své okolí, svět

Příklady tematických částí:

Děti vítají své kamarády

- seznámíme nové kamarády s prostředím třídy, režimem dne a filosofií třídy
- společně vytvoříme pravidla třídy
- budeme dbát na dodržování hygienických návyků
- popovídáme si, jak se máme chovat, aby nám bylo spolu dobře

Název podtématu: MOZAIKA ZDRAVÍ

Charakteristika: učíme se žít zdravě, víme, jak důležitý je pohyb, poznáváme, co zdraví prospívá a co mu škodí

Přiřazené SUky a cílové kompetence:

SUK	2	Zajímá se o věci související se zdravím, ví, jak se chovat při úraze a onemocnění, při činnostech využívá zkušenosti s ošetřováním, umí přijmout následky svého i nesprávného chování zdraví – vliv chování
cílové kompetence	1/2	vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže spolu mohou souviset
	2/1	vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje
	2/4	chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky) nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu
	4/4	v běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování.

SUK	4	Ví, že existují činnosti, které poškozují zdraví a látky, poškozující zdraví (alkohol, cigarety, drogy), umí je rozpoznat a odolat jim (umí říct ne) patologie v chování
cílové kompetence	1/6	má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech)

SUK	7	uvědomuje si důležitost dostatečného pohybu pro zdraví, zná pravidla bezpečného chování v různých situacích, dodržuje je zdraví a bezpečnost
cílové kompetence	2/3	chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit
	4/3	odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost

SUK	9	ví, že zdravá výživa pohyb a odpočinek prospívá zdraví a chová se podle toho zdraví – jídlo – pohyb
cílové kompetence	2/6	má vytvořenu představu o zdravé životosprávě
	1/3	rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví
	5/3	chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti

Příklady tematických částí:

Děti se učí jíst zdravě

- budeme poznávat, rozlišovat a ochutnávat ovoce a zeleninu
- zjistíme, co zdraví prospívá, co škodí, zdravé mlsání
- zacvičíme si pro zdraví
- připomeneme si hygienické návyky, pitný režim

Název podtématu: MOZAIKA DOVEDNOSTÍ

Charakteristika: učíme se být samostatní, rozvíjet své dovednosti, pomáhat druhým, s kamarády si povídat i aktivně naslouchat

Přiřazené SUky a cílové kompetence:

SUK	6	uvědomuje si důležitost dodržování hygienických návyků, samostatně je provádí, udržuje svůj zevnějšek a věci v čistotě, na nedostatky upozorňuje druhé
cílové kompetence	4/1	má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny

SUK	13	dítě aktivně naslouchá, sděluje své zážitky, rozumí verbální a neverbální komunikaci, umí se ptát, vyjádřit svůj názor, neprosazuje se na úkor druhých
cílové kompetence	5/5	dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly
	6/3	dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými
	4/6	umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč
	5/6	komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace
	6/2	je ochotno vysvětlit svůj názor i naslouchat druhým

SUK	15	ví, čím může být prospěšné pro druhé, nabízí svoji pomoc a pomáhá, aktivně se podílí na péči o nejbližší prostředí
cílové kompetence	6/4	je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí
	6/5	chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba
	7/3	chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých

SUK	17	Kognitivní vývoj
cílové kompetence	3/3	rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti

Příklady tematických částí:

Děti si sdělují své zážitky a vyjadřují svůj názor

- při pozorování okolí budeme hovořit o změnách
- pokusíme se vyjádřit své představy pohybem, slovně, výtvarnými i hudebními prostředky
- budeme si vyprávět zážitky z výletů, víkendů
- prohlédneme si fotografie z výletů
- pokusíme se naslouchat příběhům a dokončovat je
- budeme rozvíjet pravidlo „Nasloucháme si“

Název podtématu: MOZAIKA PŘÍRODY**Charakteristika: učíme se přírodu poznávat a chránit, objevovat její zákonitosti a souvislosti****Přiřazené SUky a cílové kompetence:**

SUK	5	ví, co přírodě prospívá a co jí škodí, chová se k ní ohleduplně, chrání ji a nepoškozuje
cílové kompetence	7/7	prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou
	1/4	rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat a ty, které mohou zdraví poškozovat
	2/2	rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví
	2/5	podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody
	7/8	ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje

SUK	11	zná vlastnosti živé a neživé přírody, vnímá její vývoj a historii, chápe vzájemné vazby mezi přírodním a společenským prostředím
cílové kompetence	1/5	má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát
	7/6	má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se

Příklady tematických částí:*Učíme se chovat zodpovědně k přírodě*

- samostatně budeme řešit modelové situace (pohození odpadků, svévolné ničení přírody)
- upevníme znalost třídního pravidla „Chráníme své zdraví i zdraví přírody“
- budeme sbírat, třídit a tvořit z odpadového materiálu a přírodnin
- budeme pečovat o školní zahradu a své okolí
- zaměříme se na pozorování změn v přírodě
- výtvarně zpracujeme zážitky

4. 2. PRAVIDLA PRO TVORBU TŘÍDNÍCH PROGRAMŮ – TŘÍDNÍCH KURIKUL

Tematické části jsou plánovány a realizovány přímo ve třídě a jsou popsány v třídním kurikulu. Tematické části jsou dětem blízké, srozumitelné a přiměřené jejich věku, vážou se k aktuálním zážitkům dětí. Plánování tematické části předchází situační analýza. Název tematické části a stanovení činností zpřesňuje učitelka společně s dětmi pomocí problémových situací. Pevně je stanoven pouze počátek časového úseku, délka časového období realizace tematické části je odvozena od náročnosti tématu a vychází z podmínek jednotlivých tříd.

Při plánování tematické části vycházíme z podmínek třídy a z evaluace předcházející části. Volba tematické části je stanovena učitelkami v jednotlivých třídách a zpravidla nebývá v daném časovém úseku jednotná pro všechny třídy MŠ.

Při plánování zařadí všechny třídy obou MŠ ve stejném termínu akce, které jsou stanoveny v ročním plánu školního kurikula. Tím vzniká provázanost projektu.

Třídní kurikula jsou uložena v jednotlivých třídách. Obsahují část společnou pro všechny třídy a část, kterou tvoří učitelky na základě konkrétních podmínek třídy. Jednotlivá třídní kurikula respektují princip integrovaného projektu - celek, který je smysluplný, vnitřně propojený, konzistentní a neustále vyhodnocovaný.

Při plánování tematické části učitelka využívá 1. a 2. sadu tabulek elektronické verze rámcového formálního kurikula PZMŠ.

Při plánování činností dětí bere v úvahu, že vzdělávání je vázáno jak k obecným potřebám daným věkem, tak k individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Je vedeno písemně na formuláři (který je jednotný pro všechny třídy MŠ).

Při plánování didaktických postupů upřednostňujeme:

metody:

- komunitní kruh
- diskusní kruh
- prožitkové učení
- využití přirozených situací

činnosti:

- spontánní hra, námětové hry, kooperativní hry
- experimentování
- práce s encyklopediemi
- práce s přírodním materiálem a s keramickou hlinou
- při výtvarných i jiných činnostech využíváme odpadový materiál, recyklovaný papír
- třídíme odpad
- řízené činnosti skupinové
- částečně řízené činnosti

činnosti dětí mají znaky prožitkového učení:

- spontaneita (dítě chce činnost vykonávat z vlastní vůle)
- objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)
- komunikativnost (verbální i neverbální složka)
- prostor pro aktivitu a tvořivost
- konkrétní činnosti: manipulace, experimentování a hra
- celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér)

Učitelka je v roli facilitátora učení dítěte (nikoliv vyučujícího ve třídě) se záměrem dosažení rovnováhy mezi řízením dětských činností, nepřímou účastí na spontánní hře a využíváním vznikajících situací. Spontánní činnosti převládají nad činnostmi řízenými.

5. EVALUACE

Motto:

*Většina problémů,
které jsme schopni přesně definovat,
je už částečně vyřešena.*

Harry Lorayne

Evaluace (hodnocení v širším slova smyslu) je průběžným procesem, který doprovází tvorbu a realizaci kurikula. Z pedagogického hlediska je evaluace procesem, který zajišťuje zvyšování kvality vzdělávání. Podmínkou dobré kvality a úspěšnosti je soustavné vyhodnocování procesu a výsledků činnosti. Slouží k rozhodování o dalším postupu při vzdělávání.

Evaluace je realizována na úrovni školního kurikula, třídního kurikula a na úrovni jedinců.

Podrobný popis evaluace je uveden v příloze č. 6.1 – Ročním plánu.

PLÁN EVALUACE

Plán evaluace obsahuje předem stanovené cíle, oblasti, kritéria, prostředky, zodpovědnost a termíny. Plán evaluace je podrobně rozepsán v příloze 6.1 - Ročním plánu.

ZPŮSOB SHROMAŽĎOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ INFORMACÍ

Při shromažďování a vyhodnocování informací postupujeme v souladu s plánem evaluace. Informace jsou shromažďovány formou portfolia a vyhodnocovány písemně.

INDIKÁTORY

Ke zjišťování a hodnocení toho, jak se daří plnit cíle formálního kurikula, nám pomáhají ukazatele dosaženého vzdělávání, které se vážou k výsledkům vzdělávání u dětí. Využíváme INDI MŠ. Všechna hodnocení uvedená v záznamových listech jednotlivých posuzovatelů zpracuje na konci školního roku ředitelka do vyhodnocovacích tabulek.

Toto vyhodnocení nám poskytne podklad pro další rozhodování a plánování toho, čemu je třeba v dalším období věnovat pozornost.

ZÁVĚR

